

Papiga Popko

To je bila lepa siva papiga. Prej je živela daleč daleč od nas, v deželi, kjer ni nikoli zime in mraza. Popko je živel tam s svojo ženo in deco v gozdu na morskem bregu. Kako lep je bil gozd! Kako krasno morje! Zlasti, kadar je sonce zahajalo. Takrat se je vselej zdelo, da vse gori: nebo, oblaki, morje in oddaljene obali. In ko je sonce zašlo in se potopilo v morje, je nastala takoj gosta tema. Nebo je bilo mračno in le velike jasne zvezde so se svetile na njem, kakor da prisluškujejo, kako spodaj morje buči. In v gozdu je bila taka tema, da bi bilo človeka strah.

Ko pa se je spet zdaniło, so začele papige od veselja kričati. Zibale so se na drevju in krilile s peruti.

Zdajci je prišel lovec v gozd, razprostrl mrežo, nasul zrnja in se skril.

Papige so začele pobirati zrnje. Ko pa so hotele zleteti nazaj na drevesa, niso mogle, zakaj zapletle so se v mrežo. Čim bolj so se skušale rešiti, tem bolj so se zapletale. Prišel je lovec in jih pobral.

Ujete papige so obupno tožile, a tožile so tudi tiste, ki so ostale v gozdu. Saj je lovec ujel našega lepega Popka in njegovi otroci in njihova mati so tako žalostno kričali, kakor bi jokali. Spremili so ga prav na kraj gozda, skakljaje z veje na vejo, z drevesa na drevo. Lepi Popko pa je sedel v kletki in tarnal. Žalostno je gledal, kakor bi hotel reči:

»Zbogom, ljubi otroci, zbogom žena! Nikoli, nikoli vas ne bom več videl!«

Lovec je odnesel ujete papige domov, jih naučil govoriti, potem pa jih je prodal.

Našega lepega Popka je kupila mamica, ki je imela troje otrok, same deklice. Najstarši je bilo ime Toto, srednji Nika in najmlajši Maja. Vse so imele papigo zelo rade. Popko je sedel v veliki kletki, pozimi v obednici, poleti na terasi letovišča. Naučil se je mnogo besed in stavkov ter je večkrat izgovoril tudi docela novo besedo. Poznal je imena vseh otrok in včasih jim je zaklical kakor njihova mamica:

»Toto!«

In Toto je brz prihitela, iskala mamico, a mamice ni bilo, le Popko je sedel v svoji kletki, pogledal na desno in spet na levo, sklonil glavo k deklici in vprašal:

»Kdo je tu?«

»Ah, ti, Popko, ti me zmeraj opehariš,« je rekla Toto in se vrnila na vrt. Popko pa je nategnil vrat, poslušal in začel spet žvižgati.

Nekoč so najeli novega delavca. Ta je šel na vrt in Popko je kričal nanj s terase:

»Pa kdo si ti?«

Delavec je odgovoril: »Delavec, pa kaj hočeš?«

Popko je zelo rad jedel češnje in grozdje, in če mu je Maja prinesla jagode v predpasniku, je iztezal vrat in spraševal:

»Kaj pa imaš?«

Kdor je Popka pogladil, tega je imel rad, kdor ga je dražil, tega ni maral. Če ga je uzrl, se je razčeperil in ga hotel kavsniti. Najrajši je imel Majo. Prinašala mu je razne slaščice in se je pogovorjala z njim:

»Papaj, Popko, jaz ti bom pripovedovala o tvojih otročičih.«

Popko je zobal in poslušal.

»Tvoji otročiči so zdravi, Popko, a zelo se jim toži po tebi. Kmalu prejmeš pismo od njih, in ko bom jaz velika, te bom odpeljala k njim. To se bodo čudili, kako moder si postal in kaj vse znaš.«

Nika je bila večkrat svojeglavna; kadar se je spustila v jok, je jokala tudi po tri ure. Ko je nehala, jo je mati vselej vprašala:

»Nika, ti ne jokaš več?«

»Še, mama,« je odgovarjala Nika, »samo malo se moram oddahnuti, potem bom pa spet začela.«

Nekoč, ko se je Nika tako oddihovala, je izpregovoril Popko: »Nika, ti ne jokaš več?«

Nika se je začela smejati. In zdaj se vselej, kadar ji je na jok, spomni na Popka, in takoj se smeje.

In Toto je pravila:

»Vidiš, kako pameten je naš Popko. Nihče ni mogel Nike odvaditi joka, Popko pa jo je znal.«

Nika je bila tudi razposajena; prehitro je begala in je večkrat padla. Mati jo je svarila:

»Nika, boš spet padla.«

In Nika je prav v trenutku, ko je že padala, zaklicala: »Ne, mama, ne bom.«

Ravno ni bilo na terasi nikogar razen Popka. Nika je hotela splezati na ograjo. In gotovo bi bila padla, zakaj balkon je bil visok, in lahko bi si bila zlomila nogo. V tem je zakričal Popko prav tako kakor mamica:

»Nika, boš padla!«

Nika se je ustrašila in ni plezala. Popko pa se je zasmel: »Ha, ha, ha!«

Nika je videla, da jo je Popko tako prestrašil, in mu je očitala:

»Grdi Popko, zakaj me strašiš?«

Toda mamica je dala Popku sladkorček, rekoč:

»Popko je priden in pameten, modrejši kakor Nika.«

Kadar se je začel Popko dolgočasiti in ni bilo nikogar blizu, je kričal:

»Kdo je tu? Kdo je tam?«

In otroci so prihiteli in klicali:

»Popko, Popko, mi smo tu.«

In Popko jih je oponašal: »Po—Po—Popko!«

Nekoč je prišla k njemu Toto ter mu rekla, da bodo kmalu odpotovali. Popko je bil žalosten.

»Popko, Popko, kaj ti je?« so poizvedovali otroci. Odpotovali so na letovišče. Popko je bil spočetka vesel, potem pa žalosten. Skoraj nikoli ni kričal, samo poslušal je, povešal glavo in molčal. Prej je imel tako gladko, svilnato perje, zdaj pa je bil razčeperjen in se je ves tresel. Tudi jedel je malo. Prišla je k njemu Maja in govorila z njim:

»Popko, dragi Popko, gotovo se ti toži po tvojih otročičkih. Čakaj, odprem ti kletko, pa boš poletel k njim.«

In zdaj je Popko spet veselo zakrilil s peruti.

Maja je odprla kletko, Popko je zlezl ven, zafrfotal in se hotel dvigniti. Toda pozabil je že letati in je padel v bližnje grmovje. Tam je začel žalostno klicati:

»Kdo je tu, kdo je tam?«

»Popko, dragi Popko,« so kričali otroci in tekli k njemu. Popko pa se je vdrl še globlje v grmovje in je še žalostneje tožil:

»Kdo je tu, kdo je tam?«

Ko so ga slednjič ujeli in dali v kletko, je zaprl oči in umolknil.

»Gotovo misli na svoje otročke,« je pravila Maja.

Popko pa je spal in se v spanju tresel po vsem telesu. In sanjalo se mu je, da še zmerom leti daleč, daleč v svojo rodno deželo, k svoji ženi in svojim otrokom. Lej, je že tam.

Marijana Željeznova - Kokalj

Materino srce

Mati je imela sedem sinov in vsi so bili razbojniki. Od zore do mraka je garala, ko so bili še otroci, da bi jih preskrbela za življenje. Izšolala jih je. Dobri so bili in pridno so se učili. Toda služb niso dobili, so pač časi, ko dobe delo le tisti, ki so se rodili pod srečno zvezdo. Za pridne berače pa ni bilo nikjer zaslužka in materinih sedem sinov je krenilo na senčne poti življenja.

Koliko je pretrpela mati, koliko jokala, koliko premolila. Mirko, Marko, Milko, Marjan, Matko, Mitko in Milan so pa le bili tolovaji. K njej niso prihajali. Njeno srce je hrepenelo po sinovih. Oni pa so domovali v strmeh skalovju, kakor orli. Napadali so avtomobile in vlake ter plenili potnike. Časopisi so prinašali grozotna poročila o nečloveških dejanjih sedmih bratov razbojnikov. Ujeti pa jih niso mogli. V oklopnem avtomobilu ali v zrakoplovu so vselej ušli pravici, ko je po napadu nastala zmeda. Maščevali so se človeštvu, ki jim ni hotelo dati poštene skorjice kruha.

Zbudilo se je lepo jutro, megla se je razprostrla nad morjem, v gozdu so se prebujali ptiči; Popko vidi svoje stare znance. Toliko jim ima povedati!

»Ah, poslušajte, poslušajte vsi, moje žalostno pripovedovanje in same od sebe vam pritečejo solze iz oči. Pripovedoval vam bom o izgubljeni mladosti, o dolgih letih ujetništva, o svojem hrepenenju in svoji žalosti.«

Vso noč je trepetalo in drhtelo telo ubogega Popka. Naslednje jutro pa, ko so se otroci prebudili ter prišli na teraso mleko pit, je ležal Popko mrtev v svoji kletki...

In mati si skoraj upala ni iz kočee koncem vasi. S prstom so kazali za njo, za materjo razbojnikov, in se norčevali iz nje: »Študirala si jih, da bodo zločinci!« Materi je bilo hudo. — Otročad se je je bala, kajti mislila je, da je čarovnica.

O kresu so vzplamtele po gorah grmade. Mati je strmela vanje. Morda so prižgali eno tudi njeni sinovi. Zahrepenela je po njih kakor še nikoli. Stopila je na vrt. Peli so fantje, pela dekleta in skakali čez gorečo kopico. Materi se je krčilo srce...

»Kaj ti je, žena, da si nocoj žalostna, ko je vendar praznik kresne noči?« jo je ogovorila vila.

»Moji sinovi... oj!« in zajokala je bridko.

»Ne joči!«

»Kako ne bi jokala! Videla bi jih rada! Iztrgala bi svoje srce, da bi poromalo k njim! Ne čutijo oni moje ljubezni. Ne vidijo me... Pozabili so name!...«

»Daj mi srce!« je rekla vila. »Hodi naj pot k tvojim sinovom!«

Mater je zaskelilo in od bolečin se je zgrudila. Izločilo se ji je srce. V hipu je zraslo. Večje je bilo kakor odrasel človek. Rdeče je žarelo v temni noči.

Mati je strmela za njim, ko se je jelo odmikati proti goram. Čutila ni radosti niti žalosti, bila je brez srca.